

MEDAILLES VOOR VERDIENSTELIJKE LEERLINGEN VAN DE SCHOLEN IN DE VOORMALIGE BAUDELO-ABDIJ TE GENT

W. Rouquart 1/

HISTORISCH OVERZICHT

Korte historiek van de Baudeloo-abdij

In 1127 werd met de hulp van Baudewijn IX, graaf van Vlaanderen, een Cisterciënserabdij gesticht in het "loo" (bos) van Sinaai (in het land van Waas). Vandaar haar naam "Baudewijnsloo" of "Baudeloo". Ze had als devies "Concussa manet" (Spijts de stormen houd ik stand). Op 8 augustus 1578 werd de abdij door de Calvinisten vernield en vluchtte abt Delrio met zijn monniken naar Keulen.

Na de herovering van de zuidelijke gewesten door het Spaans leger keerden de monniken terug, en vestigden zich in hun refuge te Gent. Dit "huis met erve" bij de Ottogracht bezaten ze sinds 1259. In 1602 kreeg Delrio toelating om deze refuge in de "Waterwijck" uit te bouwen tot een volwaardige abdij.

De abdij van Baudeloo werd op 1 september 1796 bij wet afgeschaft en op 31 december 1796 ontruimd.

Evolutie van het officieel middelbaar onderwijs te Gent

Op 10 oktober 1777 startte het staatsonderwijs te Gent. Dit in uitvoering van het keizerlijk decreet van 9 maart 1777, dat het middelbaar onderwijs in de Oostenrijkse Nederlanden regelde. Het decreet voorzag in de oprichting van vijftien colleges op kosten van de staat, naar het model van de Teresiaanse Colleges die sinds 1752 in Oostenrijk bestonden 2/.

Het Teresiaans College van Gent nam zijn intrek in het voormalig klooster van de Jezuïeten in de Voldersstraat 3/.

Door de annexatie bij Frankrijk wijzigde de organisatie van het staatsonderwijs. Op 3 brumaire van het jaar IV (25 oktober 1795) werd een wet uitgevaardigd die voorzag in de oprichting van een "Ecole Centrale" in de hoofdplaats van ieder departement, en op 10 messidor van het jaar V (28 juni

1797) werd als gevolg daarvan te Gent de "Ecole Centrale du Département de l'Escaut" in een gedeelte van de vroegere Baudeloo-abdij geopend. De lessen werden er gegeven op kosten van de stad.

Op 11 floréal van het jaar X (1 mei 1802) werd via een decreet van de Eerste Consul besloten om de "Ecoles Centrales" te vervangen door "Lycées" ^{4/}. In Gent vond die omschakeling pas plaats in 1804. In 1811 werden de vroegere abdijgebouwen door Napoleon aan de stad Gent overgemaakt.

Na het vertrek van de Fransen in 1814 besloot de gemeenteraad op 9 september om in de gebouwen van het vroeger lyceum een "Collège Municipal" op te richten.

Het koninklijk besluit van 25 september 1816, dat bedoeld was om het hoger en middelbaar onderwijs in het Koninkrijk der Nederlanden te regelen, creëerde athenea te Brussel, Antwerpen, Brugge, Luxemburg, Maastricht, Namen en Doornik en liet toe dat Latijnse scholen of "Colleges" gesticht werden onder de controle van de regering. In werkelijkheid werd het middelbaar onderwijs in het zuiden echter pas gereorganiseerd door het onderwijsdecreet van 19 februari 1817. Het verleende aan het Gents "Collège Municipal" het statuut van Koninklijk College.

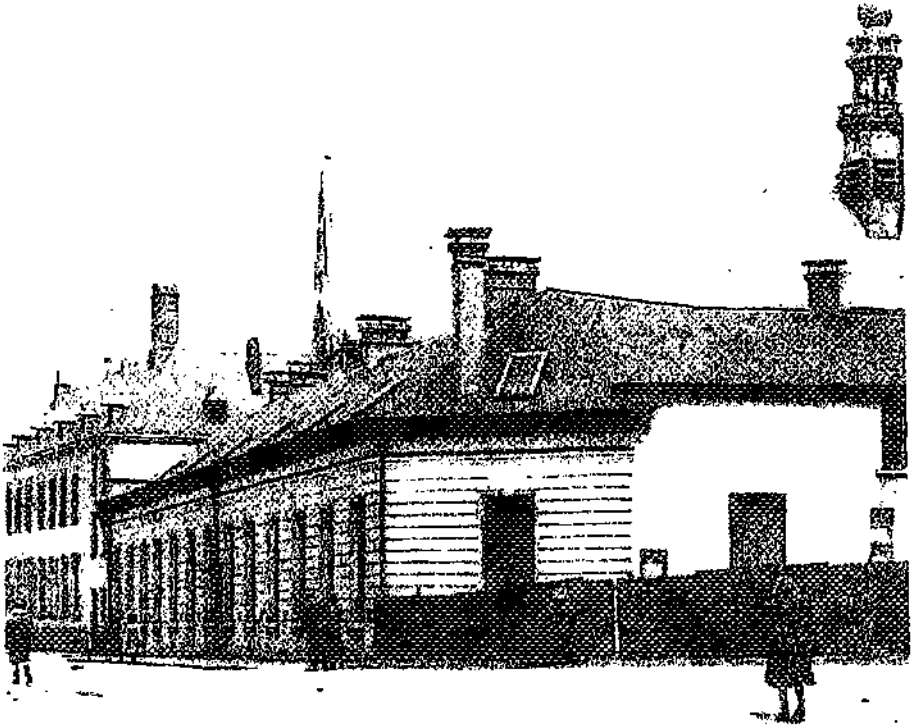
Na de onafhankelijkheid had de Belgische regering aanvankelijk weinig belangstelling voor de onderwijsproblematiek en voor de instellingen die door de Nederlandse overheid waren opgericht. De Gentse gemeenteraad maakte van het Koninklijk College dan maar een stadsschool ("Collège Municipal de Gand"), die op 18 augustus 1832 grondig werd gereorganiseerd en tot "Athénée de Gand" werd omgedoopt. Ze omvatte twee secties : de "Humaniteiten" en een industriële afdeling.

Door de organieke wet op het middelbaar onderwijs van 1 juni 1850 werden tien stedelijke colleges en athenea tot rijksathenea omgevormd. Het "Athénée de Gand" was daar één van en werd daardoor met ingang van het nieuw schooljaar "Athénée Royal".

Tussen 1883 en 1889 werd het Atheneum trapsgewijs en gedeeltelijk vernederlandst, wat er toe leidde dat de school nu ook "Koninklijk Atheneum" werd genoemd. Pas in 1932 werd het onderwijs er volledig in het Nederlands gegeven.

Op 24 mei 1954 werd de eerste steen gelegd van nieuwe gebouwen aan de Voskenslaan en op 17 september 1957 stapten meer dan de helft van de leraars en leerlingen naar daar over. De rest bleef in de oude gebouwen aan de Ottogracht, die vanaf 1 september 1958 tot "Koninklijk Atheneum Gent-Centrum" werden omgedoopt.

Op 1 september 1999 werd het Koninklijk Atheneum Gent-Centrum opgeheven. De gebouwen aan de Ottogracht zijn kort daarop door de stad Gent aangekocht. Die zal er na de nodige aanpassingswerken haar kunstonderwijs in onderbrengen.

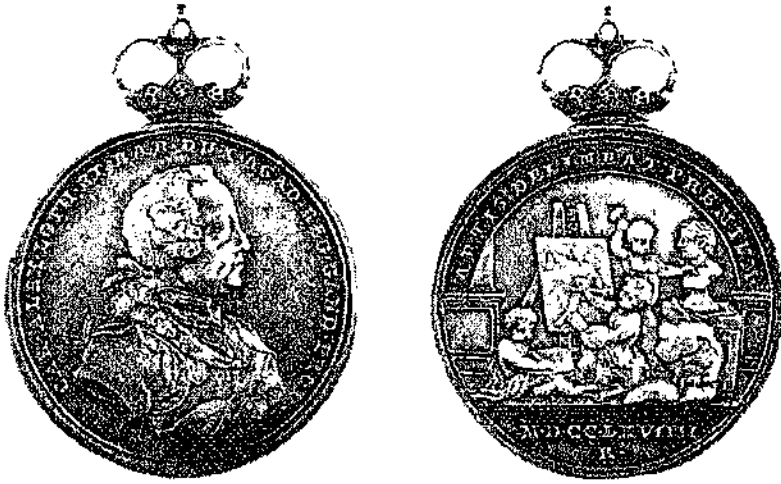

*De gebouwen van het Koninklijk Atheneum
omstreeks 1910*

PRIJSPENNINGEN IN HET ONDERWIJS, IN HET BIJZONDER IN HET GENTS STEDELIJK ONDERWIJS ^{5/}

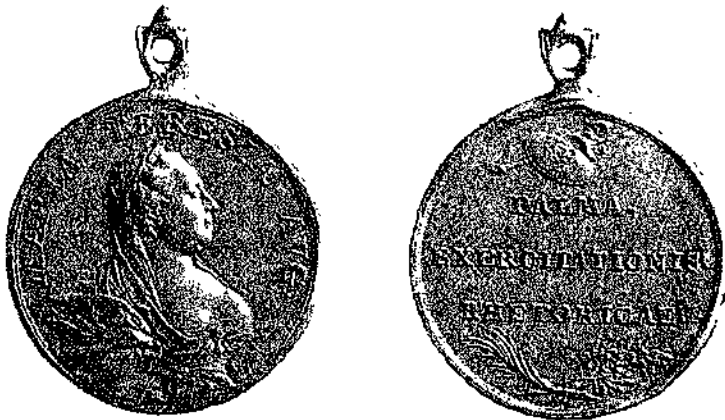
De eerste onderwijspenningen in de Zuidelijke Nederlanden

Prijspenningen voor verdienstelijke leerlingen duiken in onze streken voor het eerst op tijdens de Oostenrijkse periode. In 1742 werden in de Academie van Schone Kunsten van Antwerpen reeds prijspenningen uitgereikt ^{6/}. Voor de Academie van Gent zijn gelijkaardige penningen gekend met het jaartal 1769.

*Prijspenning van de Academie van Gent
1769*

In de in 1777 gestichte Teresiaanse Colleges waren voor de lagere klassen zes prijzen en zes eervolle vermeldingen voorzien; voor de hogere drie prijzen en drie vermeldingen. De prijzen bestonden over het algemeen uit passende boeken. Bovendien kreeg de primus van elke klas een zilveren medaille met de beeltenis van keizerin Maria Theresia 7.

*Teresiaanse Colleges
Prijspenning voor de Rhetorica*

De prijspenningen in het Gents stedelijk onderwijs

Al zeer vroeg is er in het onderwijs dat door het Gents stadsbestuur werd ingericht sprake van erepenningen die aan verdienstelijke leerlingen werden uitgereikt. In de "Gazette van Gend" van 13 germinal van het jaar VIII (13 april 1800) staat het volgend verslag : "Eergisteren heeft men alhier met veel toestel in den Tempel der Wet de jaarlyksche pryzen uitgedeelt aan de yverzuchtige jongelingschap der primaire scholen. De prefect van het departement deed een wel toegepaste redevoeringe en vereerde de pryswinnenden met eerpenningen." ^{10/}

Dit gebruik bleef onder het Hollands bewind waarschijnlijk gehandhaafd tot in 1827. Eén van de twee onderwijsbesluiten die op 2 november 1827 werden uitgevaardigd stipuleert immers dat de penningen die tot dan toe als prijs werden uitgereikt, vervangen zouden worden door boeken ^{11/}.

Het huidig Gents Stedelijk Onderwijs startte op 6 februari 1828, toen drie kosteloze scholen werden geopend. Na de Belgische onafhankelijkheid in 1830 werd het gebruik van prijspenningen in deze instellingen ingevoerd. Het verslag van de prijsuitdeling van 1834 bevat volgende passage : "De drie jongensscholen tellen reeds 1200 leerlingen. Als prijzen werden gegeven : zestig medailles, alsook boeken en kledingstukken. 's Avonds zijn de huizen en de straten waar bekroonde leerlingen wonen, verlicht." ^{12/}

Uit de periode voor 1880 zijn weinig prijspenningen bewaard gebleven. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat vele kinderen uit het arbeidersmilieu hun medaille - die toch een vrij hoge waarde aan zilver bevatte - te gelde hebben gemaakt, waarna deze werd omgesmolten. Ook zullen volgende generaties, die geen emotionele waarde hechtten aan eretekens die door hun vader of grootvader werden behaald, deze dikwijls hebben verkocht. In de openbare verzamelingen komen slechts enkele exemplaren voor, maar omdat de wereld van privé-verzamelaars moeilijk toegankelijk is zou het kunnen dat er toch meer van dergelijke penningen overgebleven zijn dan gedacht.

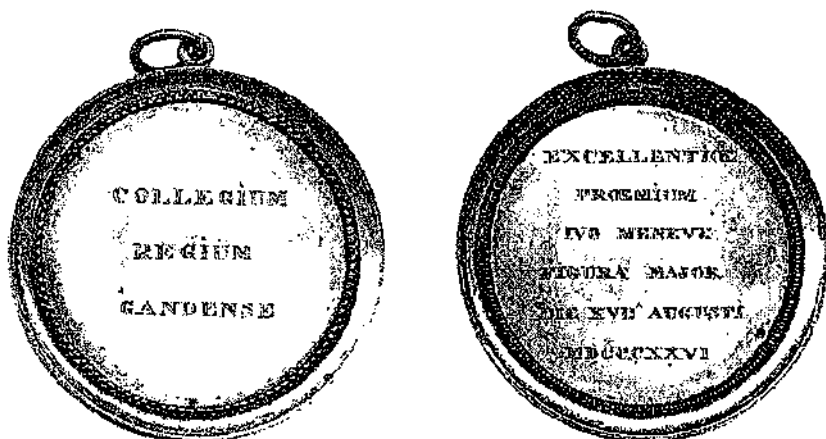

*Prijspenning van de Kosteloze Stadsschool N° 2
Uitgereikt aan Emiel Cleppe in 1876*

De einddatum voor het uitreiken van deze prijspenningen is vermoedelijk omstreeks 1940 te situeren ^{13/}.

PRIJSPENNINGEN VAN DE IN DE VOORMALIGE BAUDELOO- ABDIJ ONDERGEBRACHTÉ SCHOLEN

De literatuur over dit onderwerp is uiterst onvolledig, en laat zeker niet toe om een inventaris van alle overgebleven stukken op te stellen. Prosper Claeys vermeldt slechts één prijspenning van het Atheneum ^{14/} en de catalogus "Gentse Penningen 1780-1980" twee ^{15/}. We beperken ons hier dan ook tot de vijf medailles die zich in onze eigen verzameling bevinden.

1. *Prijspenning van het Koninklijk College aan Ivo Meneve, 1826*

Effen dun rond plaatje, als volgt ingegraveerd :

vz : COLLEGIUM / REGIUM / GANDENSE

kz : EXCELLENTIOE / PROEMIUM / IVO MENEVE / FIGURA MAJOR / DIE
XVIIA AUGUSTI / MDCCCXXVI

Het plaatje is gevat in een massieve ring met langs weerszijden een parallelcirkel en een brede concave band die overgaat in een smalle en hoge effen boord; aan de ring is een rond draagoog bevestigd. Volgende zilvermerken zijn ingestempeld langs de keerzijde : een lauriertakje (bovenaan op de smalle boord van de ring) en een onduidelijk merk (op het draagoog).

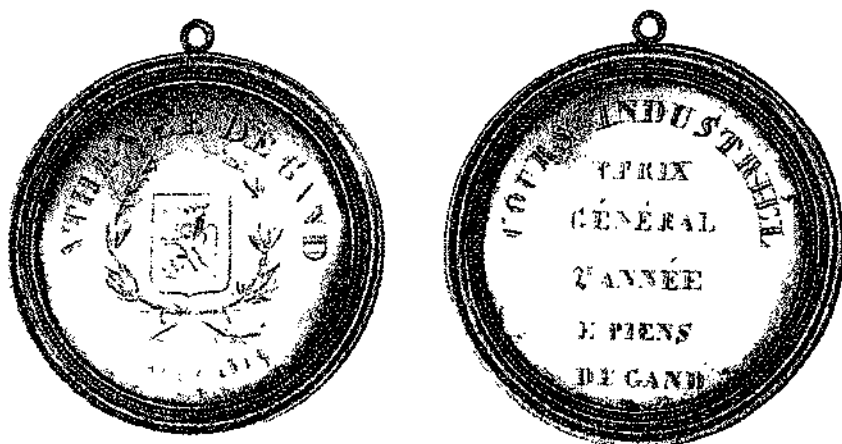
Rond - 50,0 mm Ø - zilver - 20,39 g

Tijdens het Hollands bewind bestond de opleiding in de "Humaniteiten" van het Koninklijk College uit zes Latijnse klassen : de Kleine Figura, de Grote Figura, de Grammatica, de Syntaxis, de Poësis en de Rhetorica.

Facultatief kon ook een voorbereidende elementaire klas (Schola Elementaria) gevolgd worden 16/. Ivo Meneve behaalde zijn prijs van uitmuntendheid dus in de vijfde klas (het tweede leerjaar in ons huidige middelbaar onderwijs).

De prijsuitreiking vond pas plaats op 17 augustus. Dit komt heden ten dage eigenaardig over, maar we mogen niet vergeten dat de zomervacantie in de Hollandse tijd slechts één maand duurde, van 1 september tot 1 oktober. Pas in 1887 werd de grote vakantie via een ministeriële omzendbrief op twee maanden gebracht, van 1 augustus tot 1 oktober 17/. De prijsuitreiking, die het schooljaar afsloot, mocht zelfs dan nog niet voor 7 augustus georganiseerd worden 18/.

2. Prijspenning van het Atheneum aan E. Piens, 1839

Effen dun rond plaatje, als volgt ingegraveerd :

vz : Schild met het wapen van Gent, omgeven door een krans van twee lauriertakken die onderaan door middel van een lint zijn samengebonden; errond, ATHENEE DE GAND (bovenaan) / AOUT 1839 (onderaan).

kz : COURS INDUSTRIÉL / 1R PRIX / GÉNÉRAL / 2E ANNÉE / E. PIENS / DE GAND (de eerste regel volgt de boord).

Het plaatje is gevat in een massieve ring met langs weerszijden een smalle scherpe boord, een parelcirkel, een brede concave band en een smalle en hoge effen boord; aan de ring is een rond draagoog bevestigd. Volgende zilvermerken zijn ingestempeld : VB of VR onder een horizontale bel (langs de voorzijde, op het draagoog), en een zwaard (langs de keerzijde, bovenaan op de smalle boord van de ring en onderaan op het plaatje).

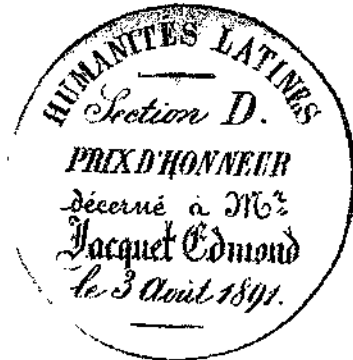
Rond - 50,1 mm Ø - verguld zilver - 20,53 g.

Het Atheneum, dat sedert 1832 het Gemeentelijk en het Koninklijk College verving, werd uitgebreid tot twee secties : de gebruikelijke "Humanités" of "Humaniteiten" (te vergelijken met onze "Oude Talen-Wiskunde" en

bestemd voor de leerlingen die achteraf universitaire studies van wijsgerige, letterkundige of wetenschappelijke aard zouden ondernemen) en de "Cours industriel" of industriële afdeling (te vergelijken met onze "Moderne Talen-Wiskunde" en bestemd voor zij die onmiddellijk een actieve loopbaan in de handel, industrie of kunsten op het oog hadden) 19/. In 1839 waren beide afdelingen als volgt opgebouwd :

"Humaniteiten" :	"1 ^e année	- sixième"
	"2 ^e année	- cinquième"
	"3 ^e année	- grammaire" of "quatrième"
	"4 ^e année	- syntaxe" of "troisième"
	"5 ^e année	- poésie"
	"6 ^e année	- rhétorique"
Industriële afdeling :	"1 ^e année	- sixième"
	"2 ^e année	- cinquième"
	"3 ^e année	- quatrième"
	"4 ^e année	- seconde"
	"5 ^e année	- rhétorique" 20/.

Gentenaar E. Piens behaalde deze medaille dus in zijn tweede jaar (de "vijfde") van de industriële afdeling.

3. Prijspenning van het Koninklijk Atheneum aan Edmond Jacquet, 1891

Effen dun rond plaatje, als volgt ingegraveerd :

vz : Gekroond schild met het wapen van België, boven een banderol met dubbel gepunte uiteinden en het opschrift L'UNION FAIT LA FORCE; errond, * ATHÉNÉE ROYAL DE GAND * (bovenaan) / ANNÉE SCOLAIRE 1890-1891 (onderaan).

kz : HUMANITÉS LATINES / — / Section D. / PRIX D'HONNEUR / *decerné à Mr Jacquet Edmond / le 3 Août 1891.* / — (de eerste regel volgt de boord, de naam van de laureaat is in gotisch schrift).

De rand met draagoog ontbreekt. Geen zilvermerken aanwezig.

Rond - 46,0 mm Ø - verguld zilver - 9,69 g.

Deze medaille is op naam van het "Athénée Royal de Gand", dat in 1850 uit het stedelijk atheneum ontstond.

De wet van 15 juni 1881 verdeelde de oude humaniora in de secties A, B, C en D. Sectie A, die de volledige "Humaniteiten" omvatte, bereidde voor op alle universitaire faculteiten; sectie B bereidde voor op letterkundige, wijsgerige of juridische studies, sectie C op de speciale scholen of op studies in de fysische wetenschappen en sectie D tenslotte op studies natuurwetenschappen of geneeskunde 21.

Omdat al vrij vlug bleek dat de nieuwe regeling niet voldeed, werden de vier secties van 1881 door het koninklijk besluit van 30 augustus 1888 teruggebracht tot twee : de "Humanités anciennes" (de Grieks-Latijnse "Humaniteiten") en de "Humanités latines" (zonder Grieks). Het nieuw systeem werd onmiddellijk ingevoerd, maar terzelfdertijd bleef men nog enige tijd vasthouden aan de oude secties A, B, C en D 22.

Ook op deze medaille wordt de oude benaming ("section D") samen met de nieuwe gebruikt.

4. Prijspenning van het Koninklijk Atheneum aan Achille Schollier, 1894

Effen dun rond plaatje, als volgt ingegraveerd :

vz : Gekroond schild met het wapen van België, boven een banderol met dubbel gepunte uiteinden en het opschrift L'UNION FAIT LA FORCE.;
errond, ATHÉNÉE ROYAL DE GAND (bovenaan) / ANNÉE SCOLAIRE 1893-94. (onderaan).

kz : HUMANITÉS ANCIENNES / — / Section D. / PRIX D'HONNEUR /
décerné à M= / Schollier, Achille. / le 2 Août 1894. / — (de eerste regel
 volgt de boord, de naam van de winnaar is in gotisch schrift).

Het plaatje is gevat in een massieve ring met langs weerszijden een pa-
 relcirkel, een brede concave band, een convexe band opgebouwd uit
 dunne radiale streepjes en een zeer hoge en smalle effen boord; de ring
 is bovenaan voorzien van een op een dubbele arabesk geplaatste kroon,
 waarvan de globe dienst doet als draagoog. Geen zilvermerken aan-
 wezig.

Rond - 60,4 mm Ø - verguld zilver - 43,70 g.

Deze medaille is duidelijk van hetzelfde fabriekaats als de vorige; niet alleen
 de aard van de opschriften (met het gelijktijdig vermelden van "Humanités
 anciennes" en "section D"), maar ook de schikking en de gebruikte
 lettertypes vertonen een zeer grote gelijkenis. We mogen er dan ook met
 grote zekerheid van uitgaan dat medaille 3 oorspronkelijk in eenzelfde
 ring geklemd is geweest.

5. Huldeplaket van het Koninklijk Atheneum aan André Mandrycx, 1933

Vz. Een naakte jongeman, met vleugels, stapt met gespreide armen naar
 links 23; hij houdt een fakkel in de rechterhand en een lauwertak in de
 linker; de rook van de fakkel waait bovenaan naar rechts langsheen
 de boord; onderaan, op de achtergrond, bevinden zich wolken;
 onderaan links, GEO. VERBANCK (incuus) 24; het geheel is omgeven
 door een effen boord; in de afsnede, op een verheven rechthoek,
 OPENBAAR ONDERWYS / DER / STAD GENT

Kz. Bovenaan een brede band met laurietakken, boven twee horizontale lijnen; op dit alles een schild met het wapen van Gent; eronder is op het effen veld "KONINKLIJK ATHENEUM 1932-33 / MANDRYCXS ANDRE / PRIJS VAN UTMUNTENDHEID / GRIEKSCH-LATIJSCH AFDEELING" ingegraveerd.

Rechthoekig - 65,1 x 86,3 mm - verguld brons - ca. 180 g.

Deze plakette werd van 1920 tot 1926 uitgereikt aan de leerlingen van de stedelijke lagere scholen van Gent die in het zesde leerjaar ten minste 80 % van de punten behaalden 25/. Ze wordt nu nog steeds toegekend, maar dan aan personen die zich voor het Gents stedelijk onderwijs verdienstelijk hebben gemaakt 26/

Uit het hierboven beschreven exemplaar blijkt dat deze plakette - met de vermelding "Openbaar onderwijs der stad Gent" - ook gebruikt werd om verdienstelijke leerlingen van het Gents rijksonderwijs te belonen 27/. Allicht viel het voor het Gents Atheneum goedkoper uit om een plakette te gebruiken die de stad in grote aantallen liet slaan 28/ dan om er zelf een te laten ontwerpen.

André Mandrycxs, de leerling aan wie dit eremetaal werd uitgereikt, behaalde later, na schitterende studies aan de Gentse Rijksuniversiteit, het diploma van licentiaat in de klassieke filologie en van doctor in de rechten. In de Tweede Wereldoorlog werd hij door de Duitsers gevangengenomen omwille van zijn communistische sympathieën. Tijdens zijn overbrenging overleed hij in een bombardement. Zijn naam staat vermeld op het herdenkingsmonument voor de oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in de gebouwen van het Koninklijk Atheneum in de Voskenslaan.

BIBLIOGRAFIE

- P. CLAEYS, *Les Médailles Gantoises Modernes 1792-1892*, Gent, 1909.
- J. DE BEER, *Les médailles de l'Académie des Beaux-Arts à Anvers*, in *Revue belge de numismatique et de sigillographie*, 1933, p. 77-112.
- A. DEMEY, *Geo Verbanck beeldhouwer*, Gent, 1995.
- H. DEMOOR, *Flitsen uit de geschiedenis van het koninklijk atheneum voor jongens te Gent*, Gent, 1951.
- A. DE WITTE, *Le graveur Théodore-Victor Van Berckel. Essai d'un catalogue de son oeuvre*, Leuven, 1909.
- M. ELOY, V. MEILLANDER, F. VAN BOST, R. VAN DE WALLE, *Gentse Penningen 1780-1980*, Gent, 1980.
- C. EVERAERT & G. FABRE-MEEUS, *Liber Magistrorum 1797-1997 - Van Ecole Centrale du Département de l'Escaut tot Koninklijk Atheneum te Gent*, Gent, 1997.
- M. STEELS, *Geschiedenis van het Stedelijk Onderwijs te Gent 1828-1914*, Gent, 1978.

NOTEN

- 1/ Als oud-leerling van het Gents Koninklijk Atheneum Ottogracht, als leraar aan het Koninklijk Atheneum Voskenslaan te Gent (een atheneum gegroeid uit het atheneum aan de Ottogracht) en als verzamelaar is het normaal dat de medailles die aan verdienstelijke leerlingen van het Gents Atheneum werden uitgereikt mijn speciale belangstelling genieten.
- 2/ Slechts in Brussel, Antwerpen en Gent kon onmiddellijk gestart worden. Later volgden nog "Conincklycke Collegies" in Brussel, Antwerpen, Gent, Namen, Luxemburg, Roermond, Ieper, Kortrijk, Oudenaarde, Bergen, Halle, Nijvel, Marche en Herve.
- 3/ Deze orde, die in Gent een door door de stad gesubsidieerd college had, werd op 21 juli 1773 door paus Clemens XIV opgeheven.
- 4/ Er zou één lyceum opgericht worden in het gebied van ieder beroepshof. In België daardoor in Brussel, Luik, Brugge en Gent.
- 5/ Het Koninklijk Atheneum te Gent is immers uit het Gents stedelijk onderwijs voortgekomen.
- 6/ J. DE BEER, *Op. cit.*, p. 80.
- 7/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 13 en A. DE WITTE, *Op. cit.*, p. 93-100 & pl. V, 6.
- 8/ De start van het Gents stedelijk onderwijs situeert zich omstreeks 1780. Toen had het Gents stadsbestuur vier "armenscholen" in eigen beheer.
- 9/ In Gent was de Sint-Michielskerk door het Frans bestuur tot tempel der Wet omgevormd.
- 10/ M. STEELS, *Op. cit.*, p. 6.
- 11/ M. ELOY ... , *Op. cit.*, p. 25.
- 12/ M. STEELS, *Op. cit.*, p. 38.
- 13/ In M. ELOY ... , *Op. cit.*, wordt op p. 26 het jaartal 1930 opgegeven. We hebben echter reeds prijspenningen gezien van vlak voor de Tweede Wereldoorlog.
- 14/ P. CLAEYS, *Op. cit.*, p. 191-192 :
 "Avers : Ecusson couronné au Lion de Gand. Banderolle avec la devise : "Fides et Amor".
 Inscription : Athénée de Gand. Août 1846.
 Revers : Inscription : Classe élémentaire. 1er prix général.
 Charles Parmentier de Gand."

Naast een korte historiek van de school vermeldt de auteur ook dat Charles Parmentier leefde van 1833 tot 1896 en hoofdgriffier was van de rechtbank van eerste aanleg.

- 15/ M. ELOY, ..., *Op. cit.*, p. 28 en p. 34-35 : de eerste is vergelijkbaar met onze huldeplaket 5; ze dateert van het schooljaar 1926-1927 en is opgedragen aan Frank Sevens. De tweede is de medaille die ook door Prosper Claeys werd beschreven. Ze bevindt zich thans in de verzameling van F. Van Bost te Gent. Uit de bijgevoegde afbeelding blijkt duidelijk dat de beschrijving van Claeys niet klopt : op de voorzijde, die overeenstemt met die van onze medaille 2, is geen banderol met de stadsspreuk "Fides et Amor" te bespeuren.
- 16/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 25.
- 17/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 41.
- 18/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 41-42 : een instructie van 7 juni 1887 van het Besturend Bureau aan de Studieprefect stelt : "2° La distribution des prix aura lieu, au plus tôt le 7 août aussi bien dans les athénées que dans les écoles moyennes....".
- 19/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 73.
- 20/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 100-101 : er bestond van 1837-1838 tot 1839-1840 in de industriële afdeling geen jaar dat overeenstemde met het derde jaar van de "Humaniteiten". Men ging er onmiddellijk over van het vierde naar het tweede.
- 21/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 118.
- 22/ H. DEMOOR, *Op. cit.*, p. 120-122.
- 23/ Volgens M. ELOY, ..., *Op. cit.*, is de afgebeelde jongeman Icarus. Dit is op zijn minst eigenaardig. Icarus sloeg immers de raadgevingen van zijn vader Daedalus in de wind, ging te dicht bij de zon vliegen zodat de was die de veren van zijn vleugels samenhiield smolt, stortte in zee en verdronk. We kunnen ons moeilijk voorstellen dat een ongehoorzaam iemand de plaket voor verdienstelijke leerlingen zou sieren. De fakkel en de lauwerkrans in de handen van de jongeman roepen ook al geen associaties met Icarus op.
- 24/ A. DEMEY, *Op. cit.* : Georges Verbanck werd op 28 februari 1881 geboren te Gent. Hij begon als leerjongen in ateliers voor meubelsnijwerk en artisanale kunstproducten en volgde lessen aan de academie van Gent (1897-1904 en 1906-1908) en Brussel (1905-1906). In 1909 was hij tweede laureaat van de Prijs van Rome. Later werd hij leraar aan de Academie van Dendermonde (1911-1927) en van Gent (1924-1941). Hij ontwierp tal van gedenkstenen, borstbeelden en toegepaste kunst (zoals kistjes en schalen). Bekendst is zijn monument voor de Gebroeders van Eyck te Gent uit 1913. Ook vervaardigde hij talrijke medailles en plaketten, en de Gentse noodmunten van 2 frank, 1 frank en 50 centiem uit 1915. Verbanck overleed te Aartselaar in 1961.

- 25/ In functie van de rangschikking van de leerling was de huldeplaketautgevoerd in verguld brons, verzilverd brons of brons.
- 26/ M. ELOY ... , *Op. cit.*, p. 28.
- 26/ Een ander exemplaar, met de inscriptie "SCHOOLJAAR 1922-1923 / AAN / PAYNJON MAURICE / VERDIENSTELIJK LEERLING / VAN HET KONINKLIJK ATHENAEUM.", bevindt zich in de verzameling van H. Taymans te Gent.
- 28/ Omdat er zeer veel stedelijke lagere scholen bestonden, werd dit plaketautgerekta in grote aantallen uitgereikt.